

PREDIKANTE FINI VAN ZOELLEN:

DREISCHOR — Als ik in de middeleeuwen had geleefd was ik waarschijnlijk in een klooster terecht gekomen. Stille en studie zijn essentiële pijlers voor mijn geloofsbeleving. Aan het woord is de enige vrouwelijke predikant met een gemeente op Schouwen Duiveland. Zorgvuldig weegt ze haar woorden af. Het is met enige schroom dat ze heeft toegestaan in een vraaggesprek. Ze houdt niet zo van uiterlijk vertoon. „Ik ben er meer één van met een boekje in een hoekje”, zegt ze lachend.

Finí Van Zoelen, gereformeerd predikant van combinatie gemeente Brouwershaven/Zonnemaire werd in 1952 in Arnhem geboren. Ze bleek een plentmeisje, dat in de brugklas van het Christelijk Lyceum het advies kreeg om voor een gymnasium opleiding te kiezen. Na de voltooiing van die opleiding volgde ze een eenjarige secretariscursus bij Schoevers. Daarna vertrok ze naar Amsterdam om aan de Vrije Universiteit kunstgeschiedenis te studeren. Daarover: „Daar ben ik al na een jaar mee gestopt. Ik vond het een luxe studie en het einddoel - conservator in een museum - lokte mij totaal niet. Daarbij kwam dat ik me doodongelukkig voelde in die grote stad. Ik brak die studie af voor de richting theologie.”

Een plotselinge ommezwaai?

„Het geloof speelde altijd al een grote rol in mijn leven. Mijn vader was organist in de gereformeerde kerk, mijn zusje en ik mochten altijd bij hem zitten. Daardoor heb ik alleen maar warme en prettige herinneringen aan de kerk. We mochten naast het orgel spelletjes doen, als we maar niet te veel lawaai maakten. Als je in onze richting theologie wilt studeren, heb je de keus tussen Amsterdam en Kampen. Ik heb voor Kampen gekozen om de beslotenheid van de gemeenschap.

Veelzijdig

Aanvankelijk wilde ik de pastorale kant op, want ik zag mezelf niet op de preekstoel. In het vijfde leerjaar moest ik de praktijk in en dus ook die

kansel op. De eerste keren bibber je van plankenkoorts, maar dat hebben alle studenten, dus dat ongemak kun je samen delen.” Na zeven jaar heeft ze haar studie afgerond. In 1980 werd ze in haar eerste gemeente Brummen beroepen. Het werken in een gemeente was haar toch het meest veelzijdig gebleken. Mevrouw Van Zoelen vertelt verder dat ze met warmte terug denkt aan de gemeente Brummen. Het was de kleinschaligheid die haar deed besluiten voor deze gemeente te kiezen. Ze vervolgt: „We hadden een goede samenwerking met de hervormden. Wij huurden het gebouw van hen. Als de kerkdienst was afgelopen kwamen wij en dat heeft tot positieve contacten en uiteindelijk tot een federatieve samenwerking geleid.”

Na haar huwelijk volgde ze in 1985 haar echtgenoot naar het Schouwse land en wel naar Dreischor. Over die tijd: „Ik heb zo lang moeten nadenken eer ik die stap kon nemen. Er was nou ook werkelijk niets wat me aantrok in Zeeland. Ik bleef verbonden aan de gemeente Brummen en kreeg twee jaar de tijd om een nieuwe werkring toe zoeken. Onverwacht kon ik vanwege ziekte invallen in Nieuwerkerk en daardoor maakte ik mijn entree op het eiland.” Het eerste wat ze in Nieuwerkerk deed, was een kring opzetten voor jongeren, omdat ze meent dat dergelijke kringen een positieve uitwerking hebben op een gemeente. Het gemeenschapsgevoel van de Zeeuwen vindt ze maar matig ontwikkeld en het mag daarom wel wat gestimuleerd worden. *Het werk bleef niet beperkt tot invallen?*

„In 1986 kon voor de eerste keer een pastor aangesteld worden in de oude Corneliastichting, het verpleeghuis in Zierikzee. Dat werd mijn taak, voor 10 uur in de week en daardoor kwam ik toch in het pastoraal werk terecht. Deze ervaring is voor mij heel goed geweest. Voor het eerst werd ik geconfronteerd met het lijden. Het is heel schrijnend toe te moeten zien, dat

Ik ervaar God als een metgezel

3-2-1988

schouwd en dat ze bovendien totaal geen privacy meer hebben.” Ze vindt een verpleeghuis - sociaal gezien - een slechte oplossing. We leven naar haar inzicht in het ik-tijdperk met deze oplossing als resultaat. Een van de bewoonsters vat de problematiek eens samen met: „Ach dominee, als we wisten waar we naar toe zouden kunnen, dan zat hier vanavond niemand meer”. Mevrouw Van Zoelen bleef maar kort in de Corneliastichting, omdat ze in maart 1987 werd beroepen in de gemeente Brouwershaven. Daar in Brouwershaven heeft ze een hechte en trouwe groep van ongeveer 270 leden. *Wat is er over gereformeerden te vertellen?*

Een brede glimlach: „Iemand die gereformeerd is, is in de meeste gevallen een strijdbaar mens. Niet te verwonderen als je ziet wat er na de Doleantie opgezet moest worden en opgezet is.

VROUWEN op schouwen

Zie de Vrije Universiteit en de nieuwe kerken. Dat waren dus wel mensen waar pit in zat. Na de Franse revolutie was er in de Hervormde kerk een absolute leervrijheid. Je kon in die tijd alles verkondigen wat je wilde. Dominee De Cock liet de oude reformatische verkondiging horen met als gevolg de afscheiding van 1834. Voor mij is deze verkondiging nu nog steeds een zaak van het hart. Het had iets spiritueels en spreekt me nu nog steeds aan. Spiritualiteit en beleving van het hart staan voor mij voorop.” Ze meent dat geloven een heel persoonlijke zaak is, iets wat je niet makkelijk met anderen kunt delen. „Want in wezen ben ik een individualist”, vervolgt ze. „Door mijn werk word ik - en dat is goed voor mij - bij de geloofsgemeenschap betrokken. Anders zou ik

me totaal opsluiten, met als enig gezelschap mijn studieboeken.” *Wat betekent je geloof voor je?*

„De vraag of God bestaat is er voor mij niet, dat is iets wat vast staat. Ik ervaar God als een metgezel en in het gebed neem ik 's avonds de dag met hem door. Stille en meditatie staan bij mij voorop. Als ik zeg mijn metgezel, dan wil dat niet zeggen dat alles daardoor meteen op rolletjes loopt.” Na een stilte: „Als je God wilt leren kennen, dan moet je daar moeite voor doen, het komt je niet aanwaaien, zoals niets in het leven je komt aanwaaien. Je moet daarvoor de Schriften onderzoeken. Wat ik heel jammer vind is, dat we tegenwoordig zo weinig vorm meer geven aan ons leven. Wat me fascineert in het Jodendom is juist dat vorm en kleur geven aan de dagen, waardoor er structuur ontstaat. Wat de bijbel betreft trekt het Oude Testament mij het meest om de dialoog met de Schepper. Het protest, de ontmoeting van aangezicht tot aangezicht, het niet willen en dan toch op de plaats gezet worden.”

Een geleerde vrouw op de kansel, ondervindt die geen tegenstand?

„Ik dacht dat Zeeland heel behoudend zou zijn en dat ik geen kans zou maken op een eigen gemeente. Nu ben ik nog de enige hier op Schouwen en op de classis heb ik alleen met mannen te maken, maar het is een heel genoeglijk gebeuren en in de Gereformeerde kerk is de vrouw in het ambt geen probleem. Het maakt niet uit of je man of vrouw bent, ieder werkt op de eigen manier. Gelukkig heb ik een studievriendin waar ik alle extra problemen die je eventueel als vrouw ondervindt, mee bespreek. Toen ik zelf voor het eerst een vrouw op de kansel zag, vond ik dat zeer inspirerend. En wat dat geleerd zijn betreft, ik zou graag nog meer willen studeren, maar door mijn werk kom ik tijd te kort. Ik heb een ontzettende honger naar kennis.” *Je conclusie over de feministische theologie?*

„De feministische theologie heeft me nooit bijzonder aangetrokken. Het maakt me niet warm en het maakt me niet koud. Het raakt me daarom niet

Finí van Zoelen

Dat degenen die de richting bestuurd hier op Schouwen onderling contact houden, dat vind ik uitstekend. Vrouwenbaricaden moeten er

toch zijn. Stootkracht hebben en opeeningen forceren ervaar ik als goed. Alleen behoor ik niet tot een voortrekkersgroep, ik ben meer een toeschou-

wer. Een feministe echter als Mary Daly, die alles terug brengt tot: het patriarchaat is de boosdoener van alles, dat vind ik wel een uiterst simpele conclusie. We weten allemaal dat een verkeerd gebruikt patriarchaat tot rampen kan leiden.

Teksten

Wel kan ik kwaad worden op mannen die vinden dat hun vrouw alleen in het gezin thuis hoort en dat dan ook nog met bijbelteksten illustreren. Feit is, dat je evenveel andere teksten kan citeren om het tegendeel aan te geven. Bijbelteksten worden vaak op een ongehoorde manier uit hun verband gerukt. Vrouwen zijn in de kerkgeschiedenis vaak weggelaten. Jezus ging echter met vrouwen op gelijkwaardige voet om. In de kleine verhalen in de bijbel blijken vrouwen vaak de wijste partij.

Geeft de combinatie werkring en huisvrouw geen problemen?

„Pas als je kinderen krijgt raak je als vrouw verdeeld. Ik heb geen kinderen en dat probleem is dus niet aan de orde. Voor mij zou het het een of het ander zijn, werk en kinderen zouden niet samen kunnen gaan. Ik zou echter niet graag zonder werk zijn. Misschien is kinderloosheid een gemis in mijn leven, maar voor mij niet tragisch. Ik denk dat het belangrijk is, dat je je eigen leven met moed op je neemt. Ook met al zijn gemis. Een leven zonder gemis is waarschijnlijk ook geen leven. Een euvel van deze tijd is, dat men zich altijd vergelijkt met anderen: zich spiegelt aan anderen. Pas als ik in dagblad Trouw: De ziekte van het vergelijk is een tirannie in deze tijd. Dat geeft vervlakking. We laten ons verleiden tot dingen omdat anderen het doen of hebben: het materieverzamelen. De wezenlijke taak van ieder mens is de eigen aanleg te vervolmaken. De filosoof Martin Buber zei het zo: „Ieder mens moet zich goed realiseren dat hij in zijn hoedanigheid een unieke verschijning op deze aarde is, want ware zijns gelijke er al geweest, dan had hij er niet hoeven zijn.”

• Anja Romijn